

Undervisningsministeriet
Februar 2010

Notat om høringssvar vedrørende
forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen
(Friere rammer for placering af fag på lavere klassetrin, udvidelse af loft for undervisningstid, øget fleksibilitet i reglerne om uddannelseskvalifikationer i folkeskolens indskoling, kortere sagsbehandlingstid for klager m.v.)

I. Generelt

Udkastet til lovforslag blev sendt i høring hos 38 myndigheder, organisationer m.fl. den 20. januar 2010 2009 med oplysning om, at lovforslag forventedes fremsat onsdag den 27. januar 2010. Lovforslag (L 120 (Folketinget 2009-10)) blev fremsat fredag den 29. januar 2010. I høringsbrevet er det fremhævet, at alle høringssvar, herunder høringssvar modtaget efter fremsættelsen, vil blive sendt til Folketingets Uddannelsesudvalg.

Lovudkastet af 20. januar 2010 er desuden offentliggjort på Høringsportalen.

Af de 38 hørte parter har 17 afgivet høringssvar pr. 15. februar 2010. Der udestår endnu høringssvar fra blandt andre Skolelederne.

Høringsliste med angivelse af, hvem af de hørte parter der har svaret, er indsat nedenfor som bilag 1.

II. Væsentlige bemærkninger til lovudkastet

Generelt

Følgende høringssvarparter bakker i det væsentlige op om lovudkastet, primært under henvisning til de regelforenklinger, lovforslaget indebærer, og de friere rammer, som lovforslaget giver kommunerne: BKF, Børnerådet, DA, DI, KL og Landsforeningen af 10. klasseskoler i Danmark.

KL finder det positivt, at en række af de temaer, der er blevet drøftet i forbindelse med afbureaukratisering og regelforenklinger, nu indarbejdes i folkeskoleloven, og anerkender, at det er et skridt på vejen. Foreningen ser gerne, at regelforenklingsarbejdet går videre.

Følgende høringssvarparter er i det væsentlige kritiske eller har væsentlige ændringsforslag: Danmarks Lærerforening, Danmarks Privatskoleforening, Dansk Friskoleforening, Danske Regioner, FOA, Klagenævnet for vidtgående specialundervisning, LOS samt Skole og Samfund.

Følgende høringssvarparter er neutralt indstillet eller giver udtryk for både ros og ris: Børnerådet og Danske Handicaporganisationer.

En enkelt høringssvarpart, Datatilsynet, har ikke haft bemærkninger.

Følgende høringsparter har haft bemærkninger til eller været kritiske over for den korte høringsfrist: Danmarks Lærerforening, Dansk Friskoleforening, KL og Skolelederne.

Bemærkninger:

Med hensyn til den anvendte høringsprocedure kan det oplyses, at de politiske forhandlinger i forligskredsen bag folkeskoleloven blev afsluttet om eftermiddagen den 19. januar 2010, hvorefter lovudkastet straks blev sendt i høring den følgende formiddag.

Ved e-mail af 27. januar 2010 blev de høringsparter, der havde udtrykt utilfredshed med høringsproceduren orienteret om, at førstebehandlingen påregnedes at finde sted i begyndelsen af marts, og at der derfor ville være god tid til inden da at afgive høringssvar, som kunne indgå i Folketingets behandling af lovforslaget.

Bemærkninger til enkelte punkter i lovudkastet

1) Udvidelse af loftet for den daglige undervisningstid for børnehaveklassen og 1.-3. klassetrin fra seks til syv timer

Børnerådet bemærker, at syv daglige undervisningstimer vil være en lang undervisningsdag for nogle børn i denne alder, særligt hvis den ekstra time skal bruges til traditionel klasseundervisning, og mener ikke, at det vil styrke fagligheden. Rådet håber, at ministeriet vil understrege over for skolerne, at en eventuel ekstra time bør benyttes til aktiviteter, der er tilpasset alderstrinnet med hensyn til leg og bevægelse.

Danmarks Lærerforening kan ikke umiddelbart anbefale ændringen, idet foreningen mener, at elever på de omhandlede klassetrin har brug for tid til leg og andre fritidsaktiviteter, og foreningen har været tilfreds med loftet på seks timer og muligheden for forsøg i konkrete tilfælde.

FOA er kritiske over for udvidelse af undervisningstiden, fordi de mener, at børn har brug for fritid. En generel udvidelse af undervisningstiden vil efter forbundets opfattelse betyde en væsentlig indskrænkning af mulighederne for at fastholde skolefritidsordninger og fritidshjem på grund af den kortere åbningstid i disse, som en udvidet undervisningstid vil medføre. FOA finder desuden, at et samarbejde mellem undervisning og fritidspædagogik som fx idræt og bevægelse kan udvikle elevernes faglige færdigheder og burde prioriteres frem for en udvidelse af undervisningstiden.

Skole og Samfund finder det urimeligt at "give kommunerne en generel blankocheck til at påtvinge små børn en så lang arbejdsdag", som muligheden for at udvide undervisningstiden kan indebære. Skole og Samfund ønsker i stedet, at kommunerne skal tvinges til at tage konkret stilling til behovet for en længere skoledag ved fortsat at skulle Undervisningsministeriet om forsøgstilladelse i de tilfælde, hvor der er helt særlige behov.

Danmarks Privatskoleforening, DA, DI og KL er positive over for udvidelsen af undervisningstiden.

Bemærkninger:

De fremsatte bemærkninger forventes ikke at give anledning til ændringer i L 120.

Formålet med udvidelsen af loftet for timetallet er at give kommunerne frihed til at give flere undervisningstimer for at styrke fagligheden, hvis det lokalt findes hensigtsmæssigt. Omfanget og karakteren af undervisningen skal altid tilrettelægges hen over skoledagen med respekt af elevernes alder og modenhed.

Det bemærkes, at kommunerne fortsat vil skulle søge Undervisningsministeriet om godkendelse, hvis de ønsker at etablere forsøg med undervisningstid ud over de syv timer.

2) Udskydelse af fristen for beslutning om skolenedlæggelse fra 1. december til 1. marts

Danmarks Lærerforening, Danmarks Privatskoleforening, Dansk Friskoleforening, LOS samt Skole og Samfund er kritiske over for forslaget om at udskyde fristen fra den 1. december i det forudgående skoleår til den 1. marts i det kalenderår, hvor nedlæggelsen skal have virkning.

Danmarks Lærerforening skriver, at beslutninger om skolenedlæggelser er forbundet med stor bekymring for elever, forældre og medarbejdere, og at skolenedlæggelser kræver megen tid til planlægning af elevindplaceringer, lærerforflytninger m.v.

Danmarks Privatskoleforening og Dansk Friskoleforening anfører, at fristen den 1. marts vil gøre det sværere for forældre at udnytte det frie skolevalg, og at et anmeldt friskoleinitiativ i en række tilfælde først efter den 1. marts vil kunne få sikkerhed for elevopbakning, hvilket vil vanskeliggøre oprettelsen. Endvidere peger de på, at fristen den 1. marts vil gøre det nemt for kommunerne at udsætte beslutningsfasen for nedlæggelse af en folkeskole til efter 15. august, som efter friskoleloven er fristen for anmeldelse af en ny friskole, og dermed udskyde oprettelsen af en ny friskole med et helt skoleår. Foreningerne ønsker, at fristen den 15. august flyttes til eksempelvis den 15. december året før starten af den nye skole.

Skole og Samfund finder, at begrundelsen for udskydelsen af fristen virker søgt, og henviser til de specielle bemærkninger til folkeskoleloven af 1993 (L 270 af 22. april 1993), hvor der som begrundelse for fristen den 1. december året forud for det skoleår, hvor skolenedlæggelsen skulle finde sted, henvises til forældrenes muligheder for medindflydelse ved beslutninger om skolenedlæggelser og for at vide, om den ønskede skole eksisterede på skolestarttidspunktet.

BKF og KL er positive over for forslaget, som foreningen finder, imødekommer kommunale arbejds-gange.

Bemærkninger:

De fremsatte bemærkninger forventes ikke at give anledning til ændringer i L 120.

Efter § 8, stk. 2, i lov om friskoler og private grundskoler m.v. skal anmeldelse af en ny fri grundskole, der ønsker statstilskud, indgives til Undervisningsministeriet senest den 15. august året forud for skoleårets start. Forslaget om at udskyde fristen for nedlæggelse af folkeskoler fra den 1. december forud for begyndelsen af det skoleår, hvori i nedlæggelsen forventes at finde sted til den 1. marts i det år, hvor nedlæggelsen skal have virkning fra august, vil derfor ikke have indflydelse på forældres mulighed for at oprette en ny fri grundskole.

Om fristen den 15. august for anmeldelse af nye friskoler bemærkes i øvrigt, at denne blev indført med en ændring af friskoleloven med lov nr. 1594 af 20. december 2006, fordi den hidtidige frist, som var

den 1. februar, havde betydet, at det var vanskeligt for kommunerne at planlægge deres folkeskolevirksomhed hensigtsmæssigt.

Forslaget indebærer ikke en ændring af kravet om en høringsfrist på i alt mindst 12 uger efter bekendtgørelse nr. 615 af 19. juli 1993 om proceduren ved en skolenedlæggelse for at give forældrene mulighed for at komme med indsigelser til en påtænkt skolenedlæggelse. Forældrene fratages således ikke muligheden for medindflydelse, selv om fristen for beslutninger om skolenedlæggelse flyttes til den 1. marts.

Efter de gældende regler skal kommunalbestyrelsen træffe beslutning om skolenedlæggelse senest den 1. december året forud for begyndelsen af det skoleår, hvori nedlæggelsen forventes at finde sted. Dvs. der er herefter en periode på mindst otte måneder imellem beslutningen om skolenedlæggelse og den endelige nedlæggelse, som anses for at ske, når det følgende skoleår starter pr. 1. august.

Det betyder, at forældrene har en lang periode til at finde en ny skole til deres barn via det frie skolevalg, hvis de ikke ønsker, at deres barn skal overføres til en anden skole sammen med de øvrige elever. Ofte oplever forældrene til de tilbageblevne børn, at der er stor uro og usikkerhed blandt eleverne i klasserne efterhånden som enkelte børn "siver" til andre skoler i den omhandlede periode.

Endvidere ses ofte, at også underviserne begynder at søge væk fra skolen i perioden, så de selv er herre over, hvilken skole de fremover skal undervise i. Tilsvarende gælder for det pædagogiske personale i skolefritidsordningen på skolen.

Dette gør det svært for kommunerne at opretholde skolen i sin helhed - herunder en fornuftig undervisning med de relevante lærere henholdsvis skolefritidsordning for eleverne med skolens normalt ansatte pædagoger - frem til nedlæggelsen.

Dette er baggrunden for forslaget om at give kommunerne mulighed for at vente med at træffe beslutningen om en skolenedlæggelse til den 1. marts. Forslaget indebærer en mulighed for afkortning af den meget lange periode mellem beslutningen om skolenedlæggelsen og afslutningen af skoleåret. Endvidere bliver der med forslaget mulighed for afkortning af tiden mellem beslutningen og sommerferien, hvilket antageligt vil betyde, at langt færre elever, lærere og pædagoger vil søge væk fra skole inden sommerferien. Forældrene får således sikkerhed for en mere rolig og stabil periode efter beslutningen, hvor børnenes kammerater, lærere og pædagoger er der sammen med dem indtil sommerferien, og hvor undervisning og pasning kan opretholdes på sædvanlig måde.

3) Friere rammer for placering af fag på lavere klassetrin

Danmarks Lærerforening anbefaler generelt, at ændringer af folkeskoleloven bygger på erfaringer fra forsøg eller konkret viden fra forskning og foreslår, at der gennemføres forsøg, inden de enkelte kommunalbestyrelser får mulighed for at beslutte ændrede begyndelses – eller sluttidspunkter for fagene. Hvis forslaget fastholdes, ønsker foreningen, at det tydeliggøres, hvad der ligger i forpligtelsen til at sikre, at nye elever, der hidtil er blevet undervist i fagene på de klassetrin, der fremgår af loven, skal kunne følge undervisningen i faget.

Danmarks Privatskoleforening, DI, KL, Landsforeningen af 10. Klasseskoler i Danmark samt Skole og Samfund udtrykker tilfredshed med dette forslag.

Skole og Samfund foreslår dog, at der indsættes et krav om, at beslutningen om placering af et fag på lavere klassetrin træffes efter udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler.

Bemærkninger:

De fremsatte bemærkninger forventes ikke at give anledning til ændringer i L 120.

For så vidt angår forpligtelsen til at sikre, at nye elever, der hidtil alene har modtaget undervisning i et givent fag på det lovbestemte klassetrin, vil det være op til lokal vurdering at beslutte, om forpligtelsen kan opfyldes ved at undervisningsdifferentiere og give supplerende undervisning, eller om der tillige på skolen skal være et spor, hvor der tilbydes undervisning efter de obligatoriske krav.

Med hensyn til skolebestyrelsernes indflydelse bemærkes det, at formålet med at give kommunalbestyrelsen kompetencen til at fastsætte rammer for eventuel undervisning på lavere klassetrin er at sikre, at de overordnede målsætninger for kommunens samlede skolevæsen, herunder grundlaget for de økonomiske rammer, kan fastholdes.

Skolebestyrelserne på de berørte skoler vil endvidere få indflydelse gennem skolebestyrelsernes fastsættelse af principper for skolens virksomhed inden for de rammer, som kommunalbestyrelserne har fastsat.

4) Kortere sagsbehandlingstid for klager

Et mindretal (de to medlemmer udpeget af Danske Handicaporganisationer) af medlemmerne af Klagenævnet for vidtgående specialundervisning frygter, at kommunerne ikke vil være i stand til at administrere en genoptagelsesordning, og at forældrenes muligheder for at udnytte klageadgangen derfor vil blive indskrænket.

LOS finder det betænkeligt, at en kommune skal genbehandle sin egen afgørelse, og mener, at det indebærer en risiko for at trække tiden for en ændret afgørelse ud.

BKF, Danmarks Lærerforening, Danske Regioner, et flertal af medlemmerne af Klagenævnet for vidtgående specialundervisning, Landsforeningen af 10. Klasseskoler i Danmark samt Skole og Samfund støtter forslaget.

Danmarks Lærerforening finder det dog vigtigt, at der fastsættes ret korte tidsfrister for at sikre, at en klagesagsbehandling ikke bliver urimelig lang.

Bemærkninger:

De fremsatte bemærkninger forventes ikke at give anledning til ændringer i L 120.

Der gælder lignende regler som de foreslåede på det sociale område, jf. bekendtgørelse nr. 709 af 3. juli 2009 om retssikkerhed og administration på det sociale område, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 1330 af 15. december 2009. Endvidere bemærkes, at der vil blive fastsat en frist, hvorefter genvurdering normalt skal ske inden fire uger.

5) Etablering af adgang for forældre til børn i dagbehandlingstilbud eller anbringelsessteder med behov specialundervisning til at klage til Klagenævnet for vidtgående specialundervisning

Børnerådet, Danmarks Lærerforening og LOS hilser forslaget velkommen.

BKF udtrykker tilfredshed med forslaget, men udtrykker dog samtidig en vis bekymring, fordi det undertiden kan være nødvendigt at afprøve flere tilbud, før det rette tilbud til børn i dagbehandlingstilbud eller anbringelsessteder med behov specialundervisning kan findes.

Danske Regioner bemærker, at forslaget kun retter sig mod det nærmere indhold af specialundervisningen, men at klagenævnets kompetence retter sig mod en vurdering af, om et barn har behov for henvisning til specialundervisning, og hvilket undervisningstilbud, der er det bedste for barnet. Danske Regioner finder det derfor hensigtsmæssigt, at nævnet tager stilling til selve afgørelsen om henvisning.

Klagenævnet har i sit høringssvar peget på, at bemærkningerne til dette forslag kan misforstås, idet de fejlagtigt kan give indtryk af, at nævnet ikke skal kunne tage stilling til selve den kommunale afgørelse om at henvise eller ikke henvise elever i dagbehandlingstilbud eller anbringelsessteder til specialundervisning, og i forbindelse hermed en prøvelse af indholdet af det tilbud om specialundervisning, som kommunalbestyrelsen har givet. Dette vil i givet fald betyde, at forældre til sådanne børn ikke som tilsetet får samme klagemuligheder som forældre til børn i folkeskolen med behov specialundervisning.

Klagenævnet har endvidere i sit høringssvar udtrykt ønske om præcisering af en række bestemmelser om afgrænsning af nævnets kompetence. Det er aftalt med nævnet, at disse ønsker tages op til senere drøftelse, fordi de falder uden for lovforslagets rammer.

Bemærkninger:

Formålet med lovforslaget, jf. dets § 1, nr. 15, er at skabe lovhjemmel til, at klagenævnet kan behandle klager vedrørende henvisning til specialundervisning fra forældre til børn i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder og i forbindelse hermed en prøvelse af indholdet af det tilbud, kommunalbestyrelsen har givet, dvs. samme prøvelsesadgang som for forældre til børn i folkeskolen.

Som det ses af Danske Regioners og klagenævnets høringssvar har dette ikke fundet ganske klart udtryk i lovforslaget, og det overvejes derfor at fremsætte ændringsforslag med henblik på tydeliggørelse heraf.

6) Ophævelse af kravet om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om rullende skolestart og aldersintegrerede klasser på et møde

BKF og KL er meget tilfredse med ophævelsen af delegationsforbuddet.

Skole og Samfund mener, at ændringen medfører, at det fremover ikke vil være muligt at diskutere disse spørgsmål politisk i kommunerne, og finder at spørgsmålene er så vigtige, at der fortsat bør træffes beslutning om dem på et kommunalbestyrelsesmøde.

Bemærkninger:

De fremsatte bemærkninger giver ikke anledning til ændringer i L 120.

Forslaget er et led i regeringens afbureaukratiseringsbestræbelser og giver kommunalbestyrelserne mulighed for lokalt at beslutte, om de vil behandle beslutningerne på et møde eller delegere dem til et udvalg eller forvaltningen.

7) Muligheden for at lærere kan undervise i børnehaveklassen

BKF og KL udtrykker tilfredshed med ændringen.

Danmarks Lærerforening anbefaler, at undervisningen i børnehaveklassen skal varetages af lærere og børnehaveklasseledere som samundervisning.

Bemærkninger:

De fremsatte bemærkninger forventes ikke at give anledning til ændringer i L 120.

Anbefalingen om samundervisning er en mulighed. Intentionerne i handleplanen ”Mere tid til velfærd” er at give kommunerne øget fleksibilitet i anvendelsen af personaleressourcerne.

8) Udskydelse af fristen for afgivelse af sidste standpunktskarakter og risikoen for en dårligere karakter ved klage

Danmarks Lærerforening kan tilslutte sig forslaget om at give den enkelte skole større råderum for tidspunktet for standpunktskarakterer. For så vidt angår risikoen for en dårligere karakter ved klage, har foreningen tilsluttet sig understregningen i lovbemærkningerne af, at dette ikke skal gælde ved ombestemmelse og omprøvning ved tilbud om omprøve som følge af fejl og mangler af betydning for karakterfastsættelsen.

Danmarks Privatskoleforening har forståelse for intentionerne med ændringerne.

Bemærkninger:

De fremsatte bemærkninger forventes ikke at give anledning til ændringer i L 120.

III. I øvrigt

Der er i det fremsatte lovforslag foretaget en række mindre ændringer af fortrinsvis lovteknisk karakter i forhold til høringsudkastet.

Bilag 1

Oversigt over hørings svar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen			
Høringspart	Hørings svar		
	Ja	Bemærkninger	Ingen
Børne- og Kulturchefforeningen	X	X	
Børnerådet	X	X	
Danmarks Evalueringsinstitut			
Danmarks Lærerforening	X	X	
Danmarks Privatskoleforening	X	X	
Dansk Arbejdsgiverforening	X	X	
Dansk Friskoleforening	X	X	
Dansk Industri (DI)	X	X	
Danske Handicaporganisationer	X	X	
Danske Regioner	X	X	
Danske Skoleelever			
Datatilsynet	X		X
Det Centrale Handicapråd			
Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig			
Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination			
Efterskoleforeningen			
Fag og Arbejde (FOA)	X	X	
Forbundet for pædagoger og klubfolk (BUPL)			
Foreningen af Katolske Skoler i Danmark			
Foreningen af Kristne Friskoler			
Frie Skolers Lærerforening			
Husholdnings- og Håndarbejdsskolerne			
Institut for Menneskerettigheder			
KL	X	X	
Klagenævnet for vidtgående specialundervisning	X	X	
Konkurrencestyrelsen			
Københavns Kommune			

Landsforeningen af 10. klasseskoler i Danmark	X	X	
Landsforeningen af Opholdssteder, Botilbud og Skolebehandlingstilbud (LOS)	X	X	
Landsforeningen af Ungdomsskoleledere			
Landsorganisationen i Danmark (LO)			
Lilleskolerne - en sammenslutning af frie grundskoler -			
Rigsrevisionen			
Rådet for Etniske Minoriteter			
Skolelederne	Svar forventes		
Skole og Samfund	X	X	
Uddannelsesforbundet			
Ungdomsringen og Ungdoms- skolernes Udviklingscenter			